

AFORYZMY O HISTORII I HISTORYKACH

1. Historia to bzdura - Henry Ford.
2. Historia jest filozofią uczącą przez przykłady - Dionizjusz z Halikarnasu.
3. Historia nie znosi determinizmu, ale nie może też ścierpieć przypadku - Bernard de Voto.
4. Historia to przeszła polityka, a polityka to terażniejsza historia - John Robert Seeley.
5. Każdy potrafi tworzyć historię. Tylko wielki człowiek potrafi ją opisać - Oskar Wilde.

Epoki żyją w historii poprzez anachronizmy.

6. Najważniejsze jest tworzenie historii, a nie jej pisanie - Otto von Bismarck.

Niszczy się jakiś naród, jeśli na to pozwalają własne siły, albo jeśli wymaga tego interes, ale nie okalecza się go bezkarnie, a historia ten wielki nauczyciel mężów stanu, uczy nas, że zawsze się tego żałuje.

7. Historia świata jest po prostu biografią wielkich ludzi - Thomas Carlyle.

Szczęśliwy ten naród, którego nie wszystkie stronnice są zapisane w księdze jego historii.

8. Pierwszym obowiązkiem historyka jest świętokradztwo i wyśmiewanie fałszywych bogów - Jules Michelet.

9. Historycy opisują nie tyle to, co się działo, ile to, w co chcieliby żeby wierzono - Benjamin Franklin.

10. Rada dla tych, co zamierzają pisać historię - nie piszcie - lord Acton.

11. Historia jest rekonstrukcją struktury dramatu, jaki wybucha między człowiekiem a światem - Jose Ortega y Gasset.

Człowiek nie ma natury ma tylko... historię.

12. Historyk to człowiek pamięci - Bronisław Geremek.

13. Historia jest nauką o nieobecności - Josif Brodski.

14. Historia jest nauką o rozwoju ludzkości - Ernst Bernheim.

15. Historia to intelektualna forma, w której cywilizacja zdaje sobie sprawę ze swej przeszłości - Johann Huizinga.

16. Historia zajmuje się badaniem ludzkiego działania w przeszłości - Marc Bloch.

Historia jest wysiłkiem zmierzającym do coraz lepszego poznania.

Historia jest rzeczywistym zagadnieniem badawczym.

17. Historia to trwanie, historia jest nauką o człowieku w czasie - Fernand Braudel.

Historia postępuje jak hiszpańska procesja: za każdym razem gdy czyni dwa kroki do przodu, cofa się o jeden krok lub dwa.

18. Historia jest w sobie i przez siebie aktywnością bezinteresowną - Lucien Febvre.

19. Historia to nauka, która liczy i mierzy - Pierre Chaunu.

20. Historyk jutra będzie albo programistą, albo nie będzie go wcale - Emanuel Le Roy Ladurie.
21. Historia to nic innego jak tylko działalność dążącego do swoich celów człowieka - Karol Marks, Fryderyk Engels.
22. Historię musiano zawsze pisać na podstawie jakiegoś kryterium wziętego spoza niej - Fryderyk Engels.
23. Historia nie jest domeną szczęścia - Fryderyk Hegel.
24. Cóż to jest historia ? To gwóźdź, na którym wieszam moje powieści - Aleksander Dumas.
25. Historia - to podekscytowana i podstępna kobieta - Guy de Maupassant.
26. Historia jest nocną zmorą, z której staram się przebudzić - James Joyce.
27. Historia jest relacją o faktach przyjętych za prawdziwe, w odróżnieniu od bajki, która jest opowieścią o faktach uznanych za fałszywe - Wolter.
Historia ludzkich poglądów jest rzadko czymś więcej niż historią ludzkich błędów.
28. Historia wydzieliła się w gruczolach miliona dziejopisów - John Steinbeck.
29. Historia kanalizuje życie przeszłości i wiele sławionych czynów spuszcza do ścieków - Aleksander Świętochowski.
30. Nie znać historii to być zawsze dzieckiem - Cynceron
31. Historia to najniebezpieczniejszy produkt chemii intelektu - Paul Valery.
32. Historia rzadko ma coś wspólnego z elegancją - Maria Dąbrowska.
33. Wzniosłe tchnienia historii rozstrzygają o rytmie epoki, niekiedy wbrew woli geniusza , co ją ożywia - Emil Ludwíg.
- Trzeba wpiérw studiować historię, jeśli pragnie się dalej ją tworzyć.
34. Historia świata jest sumą tego, czego można było uniknąć - Bertrand Russel.
35. Historia jest również sumą tego, czego można było uniknąć - Konrad Adenauer.
36. Potomność powinna sądzić ludzi i rządy tylko w świetle ich czasów i okoliczności, w jakich przyszło im działać - Napoleon Bonaparte.
37. Nie tylko historia urabia człowieka - człowiek urabia historię - Erich Fromm.
38. Gdy usiłujemy wyzwolić się od historii, padamy ofiarą historii niezrozumianej. I historią niezrozumianą, mitologią dziejową jest zawsze każda metafizyka, wszelka ponad czy pozahistoryczna koncepcja życia - Stanisław Brzozowski.
39. Na ślepych torze historii często panuje największy ruch - Arnold Toynbee.
40. Jak poznać burze dziejowe ? Długo jeszcze po tym kości łamią - Stanisław Jerzy Lec.
41. Prawdziwy wróg człowieka to uogólnienie, prawdziwy wróg człowieka, tak zwana historia zaleca i straszy swoją liczbą mnogą - Czesław Miłosz.
42. Z historią to tak, jak z mięsnym pasztetem, nie należy się przyglądać jak go się przyrządza - Aldous Huxley.
43. Historia ludzkości coraz bardziej przybiera wygląd wyścigu pomiędzy oświatą i katastrofą - Herbert George Wells.

44. Nieuczciwy historyk usuwa procesy niepomyślne lub je przykrywa taką mnogością łagodzących szczegółów, że czytelnik prawdy nie wyrozumie, ludzie ci nie umieją patrzeć na rany nie osłonięte pięknymi plastrami - Pierre Bayle.

45. Historia już chociażby przez to jest oszustwem, iż piszą ją ci, co przeżyli - Gilbert Cesbron / 1913 - 1979 / pisarz francuski.

46. Ludzie wsłuchani w uderzenia zegara historii nie dostrzegają często wstecznego ruchu wskazówek - Horacy Safrin / 1899-1980 / satyryk polski, zbieracz folkloru.

47. Historia pogardza tymi, którzy ją kochają - Elias Canetti.

48. Historia to coś takiego co się nigdy nie zdarzyło opisane przez kogoś kogo nigdy przy tym nie było - Władysław Kopaliński.

49. Przeżywanie życia umarłych jest prawdopodobnie jedyną formą ich zrozumienia – August Comte.

50. W badaniu jest historyk rzemieślnikiem, w przedstawianiu artystą – Stanisław Smolka.

51. Każde wspomnienie jest lekkim zniekształceniem tego, co przeżyliśmy. To co dziś pamiętamy nie pokrywa się z rzeczywistością. Dlatego staram się nie myśleć o przeszłości – Louis Borges.

52. Historia lekko sobie poczyna z malutkim słówkiem „*nigdy*” – Krzysztof Mętrak.

53. Człowiek tworzy historię, historia rozkłada człowieka – Emil Cioran.

54. Oficjalna historia jest zawsze historią zwycięzców. Pisarze muszą się troszczyć o tych którzy przegrywają. W związku z tym pisarze są zawsze po stronie mniejszości – Gunter Grass.

55. Nikt nie tworzy historii, nie widać jej, jak nie widać rosnienia trawy – Borys Pasternak.

56. Historia bierze każdego na darmową przejażdżkę – Saul Bellow.

57. Teraźniejszość jest ostatnim dniem przeszłości. Jesteśmy w obozie wydarzeń dokonanych – Jegor Lichaczow.

58. Odwet historii nad młodymi rewolucjonistami polega na tym, że w późniejszych latach muszą we fraku i przy orderach udawać się na bale w operze – Bruno Kreisky.

59. Przeszłość nie istnieje. Istnieje tylko pamięć – Andrzej Szczypiorski.

60. Teraźniejszość jest jałowa i pogmatwana, przyszłość ukryta. Całe bogactwo,cały przepych, cały wdzięk świata tkwi w przeszłości – Anatol France.

61. Przeszłość żyje w teraźniejszości, stapia się z nią – teraźniejszość wchłania przeszłość – Henri Bergson.

62. Historia czyni człowieka mądrym – Francis Bacon.

63. Jedyną rzeczą, której można nauczyć się z historii, jest to, że nikt niczego z historii się nie uczy - Georg F. Hegel.

64. Cała historia jest jednym niezmiernym i myślą nieogarnionym precedensem – Marian Kukiel.

65. Przeszłość odtworzona w teraźniejszości, w tym odtworzeniu znana jest jako przeszłość – Robert Collingwood.